

tenog zadržavanja, pa će u takovom slučaju ostvarujući zahtjev naknade štete u posebnom sporu tuženi brodar moći odnosnu štetu naplatiti iz pologa koji je u smislu čl. 157 Zakona o parničnom postupku predlagatelj za izdavanje mjere zabrane isplovljenja broda položio u sud za osiguranje troškova i eventualno nastale štete.

Treba istaknuti da obveza brodara da plati lučke naknade prestaje samo izričitim sporazumom između njega i Organizacije udruženog rada "Luka" i nikako drugačije.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br.III-S1-889/75-2
od 14.V 1975.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, dr Velimir Filipović

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodara i slagača - Protest - Slagač koji prilikom preuzimanja robe od brodara ovome ne uloži valjan protest odgovoran je svom komitentu za naknadu štete - Da bi protest bio valjan mora biti određen tj. u njemu moraju biti navedeni podaci o datumu i broju teretnice te o oznakama i količini oštećenih koleta i utvrđeni manjak u njima - Brojački listići i izvještaj o iskrcanom teretu ne smatraju se valjanim protestom - Neulaganje protesta onemogućava zahtjev za naknadu štete od brodara

Brodar je preuzeo na prijevoz i prevezao teret kave. Na odredištu je ustanovljeno da određena količina kave nedostaje. Osiguratelj koji je svom osiguraniku - primatelju nadoknadio štetu, tuži kao prvotuženog brodara i kao drugotuženog slagača da mu nadoknade isplaćenu osigurninu.

Rješavajući spor prvostepeni sud je obvezao prvotuženog brodara da tužitelju nadoknadi iznos od din. 2.500.-, a drugotuženog iznos od 4.334,55 dinara, jer je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza, a napose iz izvješća o iskrcanom teretu od 26.IV 1973. utvrdio da je po teretnici br. 1 umjesto 2.325 deklariranih vreća iskrcano 2.328 vreća, tj. 3 vreće viška. Po teretnici br. 3 umjesto 1.670 iskrcano je 1.671 vreća, dakle 1 vreća viška tj. ukupno je iskrcano 4 vreće više. Po teretnici br.1

Bombasa-Koper iskrcano je umjesto 1.169 vreća 1.168 vreća, tj. manjak od jedne vreće, a po teretnici br.1 Tanga-Koper iskrcano je 4 vreće manje, tj. ukupni manjak od 5 vreća. Prema tome slijedi da je manjak tereta od 5 vreća u dvije teretnice, ali ima i višak od 4 vreće iz druge dvije teretnice, pa je stvarni manjak tereta po svim tereticama jedna vreća kave. Činjenica da je po dvije teretnice utvrđen višak od 4 vreće, a kod druge dvije manjak od 5 vreća, ukazuje da je drugotuženi u svojstvu slagača prilikom iskrcaja tereta u riječkoj luci postupao neuredno, pa je uredno složeni teret iskrcao na takav način da je po iskrcaju bilo teško utvrditi kojoj teretnici pripadaju pojedine vreće kave, pa zbog toga drugotuženi nije ni mogao iskladištiti kavu po dobivenoj dokumentaciji, te za nastali manjak on isključivo odgovara. Drugotuženi je kao slagač, kad je vršio iskrcaj tereta bio dužan, ako je želio sa sebe otkloniti odgovornosti koje su mogle nastati iz nepravilnog postupka, uputiti prvotuženom brodaru pravodoban i iscrpan protest i zatražiti utvrđivanje stanja tereta na teret prvotuženog broдача. Kako je drugotuženi to propustio, odgovara za posljedice.

Presudu žalbom pobija drugotuženi u dijelu kojim je obvezan na plaćanje iznosa od din. 4.334.- zbog pogrešne primjene materijalnog prava i bitnih povreda odredaba parničnog postupka, i predlaže da se pobijana presuda preinači i tužitelj/sa zahtjevom prema drugotuženom, odnosno da se presuda u pobijanom dijelu ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Povredu prava drugotuženi vidi u tome što smatra da je sud donoseći presudu prekoračio zahtjev tužitelja i sudio mimo njega. Predmet spora su četiri oštećene vreće kave sa manjkom sadržaja od 51,40 kg kave, te manjak od 4 neizručene vreće u težini od 240 kg, odnosno ukupni manjak od 291,40 kg u vrijednosti od 6.540,45 dinara. Prvotuženi je priznao osnovanost tužbenog zahtjeva za iznos od 2.500,90 din, što predstavlja protuvrijednost jedne vreće manje isporučene kave i protuvrijednost 51,40 kave iz 4 oštećene vreće.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja slijedi da je po teretnici broj 1 - Tanga umjesto 3.333 vreće ukrcano svega 3.229 vreća, tj. manje 4 vreće u težini od 240 kg. Upravo ovaj manjak predstavlja tužbeni zahtjev tužitelja. Drugotuženi koji je primio robu i uskladištio je bio je dužan predniku tužitelja - primatelju po toj teretnici

predati odnosnu količinu robe, tj. onu količinu koju je primio od prvotuženog, a to je drugotuženi i učinio. Manjak od 4 vreće utvrđen je kontradiktorno sa prvotuženim i taj mu je manjak protestiran, pa su time bila zaštićena prava prednika tužitelja prema prvotuženom brodaru.

Okolnost da je drugotuženi sa istog broda ali po različitim teretnicama primio tri vreće više, ne može u ovom slučaju biti relevantna za rješavanje spora po tužbenom zahtjevu tužitelja. Smatra da je pogrešno stajalište prvostepenog suda da je drugotuženi kao slagač dužan predniku tužitelja isporučiti više robe nego što ju je primio po teretnici koja je predmet spora. Smatra stoga da je sud nakon nesporno utvrđenog činjeničnog stanja donio pogrešnu presudu kojom je obvezao drugotuženog.

Sud je odbio žalbu iz slijedećih razloga:

Pozivanje drugotuženog na okolnost da se u predmetnom slučaju radi o zahtjevu tužitelja za naknadu štete zbog manje isporučene 4 vreće kave po teretnici br.1 točna je. Međutim u toku spora drugotuženi nije dokazao da je sporni manjak od 4 vreće po teretnici Tanga uredno i na pravilan način protestirao prvotuženom brodaru, pa time i sačuvao prava tužitelja prema brodaru za naknadu štete zbog manje isporučene količine kave po odnosnoj teretnici. U toku spora drugotuženi se pozvao na izvještaj o iskrcanom teretu sa broda "Petka". Međutim, ovakav izvještaj o iskrcanom teretu kao i brojački listići ne mogu se uzeti kao valjan i uredan protest brodaru za manjak, nego je to u stvari poslovni izvještaj iz koga se vidi koje su i kakve količine tereta iskrcaane po pojedinim teretnicama, pa su utvrđeni manjkovi i viškovi po pojedinoj teretnici.

Drugotuženi kao primatelj robe po teretnicama dužan je, ako se utvrdi manjak po jednoj teretnici, odnosni manjak uredno protestirati, u protestu navesti datum i broj teretnice i ostale podatke iz nje, zatim oznaku i količinu oštećenih koleta kao i eventualni utvrđeni manjak u njima, te konačno oznake i količinu manje isporučenog tereta. Samo ovako uredno sastavljen protest valjan je dokaz o manjku.

Kako je dakle u toku spora tuženi brodar priznao manjak jednog koleta i manjak kave u ostalim oštećenim

vrećama, to je prvostepeni sud pravilno na temelju priznanja donio presudu kojom je obvezao prvotuženog za odnosni manjak.

Što se tiče preostalog manjka po odnosnoj teretnici očito je da drugotuženi taj manjak kao slagač, koji je robu preuzeo od prvotuženog brodaru, nije na pravilan način protestirao i na taj način ovlaštenom primatelju robe po teretnici sačuvao prava na zahtjev za naknadu štete prema brodaru, pa je opravdano da zbog svog propusta nadoknadi tužitelju štetu, koju tužitelj trpi uslijed nemogućnosti da je naplati od brodaru prema komu nije na pravilan način sačuvan odnosni zahtjev za naknadu štete.

G.B.

Bilješka.- Nije točno stajalište suda iznešeno u gornjoj presudi da neulaganje protesta onemogućava primatelju postavljanje zahtjeva za naknadu štete prema brodaru. Ova okolnost ima za posljedicu samo prebacivanje tereta dokaza. Konkretno: ako se pravovremeno uloži valjani protest pretpostavlja se, dok brodar protivno ne dokaže, da je teret predan onako kako to rezultira iz teretnice. Ukoliko protest nije pravovremeno podnešen stvara se obratna pretpostavka u smislu da je teret predan onako kako to slijedi iz teretnice, dok primatelj ne dokaže protivno. Čini nam se da je u gornjem sporu trebalo dopustiti brodaru da dokazuje u kojem stanju i količini je robu predao. Kod toga su kao dokazala mogli poslužiti i brojački listići i izvještaj o iskrcanom teretu čiju bi istinitost sud cijenio po svojoj slobodnoj ocjeni.

B.J.